

Tudi pri nas so borci...

Tudi v domu upokojencev Tabor 10 Ljubljana živi več bivših borcev in medvojnih aktivistov. Tu so matere padlih, v internaciji in zaporih pomrlih mož in sinov. Več vojnih invalidov, nekdanjih izgnancev, šestdeset, sedemdeset, osemdeset in še več let starih oskrbovancev. Večina je boleha, težko hodijo, nekateri slabo vidijo, tako da so potrebni zdravniške pomoči in nege.

V domu živi tudi več bivših borcev za severno mejo, to je koroških borcev. Tudi 85-letna Frančiška Skalja iz Ljubljane, ki je dala življenje 13 otrokom — vzgojila tri borce partizane, ki so dali življenje za našo svobodo. Je izobražena, malo naglušna, kljub visoki starosti rada bere in prebira ljubljansko Delo. Sinovi so bili vsi oficirji komandanti v partizanskih odredih in brigadah.

V domu na Taboru imamo več organizacij, imamo organizacijo RK, v katero se je vključilo že prvi mesec letošnjega leta okoli 50 članov RK in takoj plačalo članarino. Denar je v blagajni. Tudi ostali oskrbovanci se bodo ta mesec vključili v organizacijo RK.

V domu upokojencev na Taboru 10 živi in dela SZDL. Tudi člani ZB NOV se zavedajo svoje dolžnosti do organizacije in bodo plačali svojo članarino, ko jo bo poverjenik pobiral.

Tudi med upokojenci se vrste bivših borcev in aktivistov redčijo. Toda bivši borci ne mislijo vreči puške v koruzo. Na vseh letnih skupščinah borčevskih organizacij se sliši, da se bodo še naprej zavzemali za socializem.

ANTON ZRNEC

Borci NOV v naši občini

V občini Ljubljana-Center je 4.822 borcev NOV, ki so organizirani v devetih združenjih. Združenje borcev NOV Kolodvor ima 622 članov, predsednica je Francka Tavčar s Cigaletove 8, združenje borcev NOV Majde Vrhovnikove ima 623 članov, predsednik je inž. Miloš Bučar z Valvazorjeve 1, združenje borcev NOV Novi trg ima 281 članov, predsednik je Drago Dolinšek z Zidovske steze 2, združenje borcev NOV terena Oskar Kovačič ima 380 članov, predsednik je Ciril Košak s Tesarske 12, združenje borcev NOV terena Stara Ljubljana ima 302 člana, predsednik je Jaka Rozman s Cojzove 2, združenje borcev NOV Stari Vodmat ima 391 članov, predsednik je Stane Majcen s Potrčeve 4, združenje borcev NOV terena Tabor ima 714 članov, predsednik je Andrej Rupnik z Maistrove 4/b, združenje borcev NOV terena 24 talcev ima 811 članov, predsednik je Anton Kovačič s Hudovernikove 2, združenje borcev NOV terena Tone Tomšič pa ima 698 članov, predsednik pa je Albert Zornada s Cankarjeve 4.

Naslove predsednikov dajemo zaradi tega, ker je najbrž še vedno nekaj borcev NOV, ki še niso povezani v združenja. Bolj pereč problem je v drugih ljubljanskih občinah, kjer gradijo veliko novih stanovanj, v katerem se doseljujejo borci iz občine Ljubljana-Center in s podeželja. Združenja pa bi morala tudi sama pokreniti akcijo na terenih, da ugotove vse doseljene borce ter jih povežejo v svoja združenja. Tako jih bodo lahko aktivirala in jim pomagala v stiskah in težavah.

S. F.

Nove oblike dela organizacij ZRVS

Orientacijsko taktični pohod pozimi na Blokah februarja

V soboto 17. februarja 1973 je občinska organizacija ZRVS Ljubljana-Center izvedla svoj prvi orientacijsko taktični pohod pozimi. To svojo akcijo je izvedla z namenom, da bi prešla od suhoparnih predavanj k bolj živahnim in za članstvo zanimivejšim oblikam dela. Poglavitna razlika te akcije od podobnih letnih orientacijsko taktičnih pohodov je bila v tem, da se je vse to dogajalo na smučeh. Tekmovalci so morali celotno progo presmučati. S to prireditvijo je organizator akcije izvedel prvo tovrstno tekmovanje v Sloveniji in tudi v Jugoslaviji. Po mnenju prirediteljev je akcija kot prva take vrste brez dvoma uspela. Prireditelji so mnenja, da nas ne sme motiti relativno majhno število tekmovalcev. Saj tudi začetki našega partizanskega bojevanja niso bili s partizanskimi korpusi in divizijami, pač pa so bile leta 1941 samo partizanske grupe, čete in odredi.

Udeleženci sobotne akcije lahko imajo prijetno zavest, da so prvi v Jugoslaviji začeli povsem novo obliko dejavnosti v ZRVS. In v tem je bil tudi poglavitni namen ter tudi uspeh prireditve. In zakaj so se prireditelji odločili prvo tovrstno akcijo izvesti prav na Blokah? Vodilo jih je dvojje vzrokov. Prvič dejstvo, da so bile Bloke eden prvih partizanskih krajev. Še posebej pa so ti kraji zanimivi zaradi tega, ker so v sklopu partizanskih edinic delovale tudi smučarske enote. Nekaj takratnih akterjev je bilo navzočih tudi na sobotni prireditvi, kar so udeleženci tekmovanja z zadovoljstvom vzeli na znanje. In druga vzpodbuda za izvedbo tega pohoda na Blokah je bilo dejstvo, da so prav Bloke zibelka slovenskega smučanja. Saj nam že Valvazor poroča v svojem znamenitem delu »Slava Vojvodine Kranjske« o tem, kako so kmetje na Blokah zelo spretno uporabljali smučke, kar je posebej pribil kot posebno znamenitost teh krajev. Spretnost naših davnih prednikov iz Blok in njihovo brzino gibanja je primerjal z dirsalci na Holandskem. Poleg tega pa je posebej poudaril, da je tovrsten transport opazil samo pri nas na Blokah in nikjer drugje v Evropi. Zgodovina smučanja pa nam sporoča, da se je smučanje pred tristo leti gojilo samo še v Skandinaviji. Ta dva vzroka, ki sta bazirana na spoštovanju in gojenju tradicij, sta torej določila Bloke kot tovrstno prvo akcijo ZRVS. Na zaključni prireditvi ob podelitvi priznanj udeležencem je bilo v priložnostnem govoru to še posebej poudarjeno. Obenem pa še to, da mlajši starešinski kader krepko stopa po stopinjah svojih starejših kolegov z namenom, da stare tradicije goji še naprej.

In kako je akcija sama potekala? Udeleženci so se zbrali na zbornem mestu v Ljubljani in se nato z avtobusom odpeljali preko Velikih Lašč na Bloke. Na vrhu Lužarjevega klanca je bila izhodiščna točka. Tukaj so bili udeleženci razporejeni v posamezne ekipe. Udeleženci so prejeli patrolne liste z

nalogami. Že na izhodiščni točki so morali določiti koordinate le te, odredili so nato smer pohoda na naslednjo delovno točko in določiti oddaljenost. Na nasljeni delovni točki v vasi Godičevo so ponovno odredili koordinate in popisali markantnejše točke, ki so jih mogli opaziti. Na tretji delovni točki v vasi Kramplje je bila podobna naloga. Med prvo in drugo ter med drugo in tretjo točko so pot presmučali. Podobno je bilo delo tudi na četrti delovni točki v vasi Ravnik, kamor so tekmovalci ravno tako prismočali. Pot med četrto in peto delovno točko, ki je bila seveda zopet na smučeh, jih je vodila po malce težavnem terenu, saj jim je pot prekrizal manjši potoček in so ga morali tekmovalci preskočiti. Tu se je pokazala vsa njihova spretnost in iznajdljivost. Na peti delovni točki, most na cesti proti Vel. Blokam, so rezervne vojaške starešine reševali taktično nalogo. Mladinska ekipa pa je imela ponovno topografske naloge. Od delovne točke številke pet jih je pot vodila preko velikega mosta na Blokah na strelišče, kjer so pokazali tudi svojo izurjenost v streljanju s polavtomatsko puško. Na strelišču je bil tekmovalni del akcije zaključen. Po opravljeni akciji se je prireditev nadaljevala v Domu JLA na Blokah, kjer je bila po manjši zakuski in s skromno slovesnostjo prireditev tudi uradno zaključena. Ob tej priliki so bile vsem udeležencem podeljene tudi priložnostne diplome kot spomin na udeležbo na prvem zimskem orientacijsko taktičnem pohodu občinske organizacije ZRVS Ljubljana-Center. Ob priložnostnem govoru predsednika občinske organizacije ZRVS je bila posebej poudarjena pomembnost te prireditve, enkratnost in tudi tradicije, ki so bile ob organiziranju prireditve vzete v poštev. Predsedujoči se je posebej zahvalil tudi garnizonu Velikih Blok za ljubeznivo in vsestransko pomoč pri izvedbi akcije. Ob tej priliki je tudi izročil predstavniku garnizije JLA prigodno diplomu. Garnizon je v marsičem pomagal k uspešni izvedbi pohoda, saj je prevzel zavarovanje strelišča in pomoč pri izvedbi streljanja, kakor je tudi krepko sodeloval pri prireditvi zakuske. Obenem pa je bil gostitelj v svojem Domu JLA.

Če ob zaključku tega pohoda potegnemo rezultate in izkušnje, moramo ugotoviti, da nam je kljub vsem pričakovanjem uspel bolje, kot pa smo pričakovali. Izkazalo se je, da je tovrstne orientacijsko taktične pohode možno izvesti tudi pozimi, ko so nujno potrebne tudi smučke. Seveda pa s tem nastopijo tudi dodatne težave.

Ena izmed njih je ta, da je naša trgovska mreža zelo slabo založena z opremo za turno smučanje. V tem tudi vidi organizatorji vzrok, zakaj ni bila udeležba obilnejša, kljub dejstvu, da je med rezervnim starešinskim kadrom zelo veliko število izvežbanih smučarjev. Zaradi tega smo tudi imeli manjše število udeležencev, kot smo jih pričakovali. Ta izkušnja nam daje spodbu-

do, da tudi ZRVS ob sodelovanju z ustreznimi športnimi organi temu problemu posveti še večjo pozornost. Saj se moramo dobro zavedati dejstva, da je v naših krajih vsaj četrta leta, če ne več, sneg in moramo misliti na to, da se bomo morali bojevati zoper eventualnega agresorja tudi v zimskih pogojih. Naslednja izkušnja je ta, da bodo morali organizatorji bodočih podobnih akcij misliti tudi na možnost nenadne megle in temu primerno predvideti še dodatne varnostne ukrepe za uspešno in varno izvedbo tovrstnih akcij. Po naših izkušnjah je v zimskih pogojih nujno tudi to, da se organizira radio zveza med posameznimi kontrolnimi točkami. Te izkušnje, ki so si jih organizatorji prvega zimskega pohoda pridobili, so v glavnem najvažnejše, poleg še nekaterih drugih, ki se pojavljajo tudi v tovrstnih letnih pohodih.

Če ob zaključku tega poročila potegnemo končni rezultat, moremo ugotoviti, da je akcija brez dvoma uspela. Uspeh je bil že v tem, da so jo sploh izvedli. Praktično, na terenu smo videli, v katerih točkah so tovrstne akcije podobne nekaterim akcijam v letnih razmerah, obenem pa smo videli tudi elemente, kjer so razlike, na katere morajo bodoči organizatorji podobnih akcij posebej paziti. Led je bil s tem prebit in organizatorji prvega zimskega orientacijsko taktičnega pohoda na Blokah si želijo, da ne bi bili edini, pač pa da bi jim sledili še mnogi posnemovalci tako v Sloveniji kakor tudi v ostalih republikah.

TINE ARKO

»Inovacija«

Bleščeča maksitrgovina v središču Ljubljane. Občan, ki očitno ni navajen na tako bleščavo, se vzpenja po premičnih stopnicah. Želi kupiti električno pečko, ki si jo je pred nekaj dnevi že ogledal. Ko jo prodajalka zavije, kupec opazi, da je pečka brez priključne vrvice. Prodajalka pojasni, da so res pred nekaj dnevi še imeli peči z montiranimi vrvicami. Tiste peči so bile popolnoma iste oblike, iste barve in iste jakosti, imele so tudi enako ceno. Toda sedaj so dobili novo pošiljko peči, ki ni samo nova pošiljka temveč tudi *nov model*. Vsa novost modela je le v tem, da je brez priključne vrvice.

Kupec posluša potrpežljivo pojasnilo prodajalke in se čudi brezčičnemu prenosu električne energije.

Toda prodajalka nadaljuje: Sedaj je treba žico plačati posebej. Doma samo s pomočjo noža in izvijača ogulite konec vrvic in žice pritrpite na ustrezne vijake. Če ste spretni, za ta opravilo ne boste porabili več kot pet minut.

Občan odide iz trgovine s hvaležno zavestjo, da trgovina prizadevno zastopa njegove interese pri družbenem dogovarjanju o cenah in da ni bojazen za prehitro dviganje cen.

IVAN KREFT
Ljubljana, Krekov trg 1

Letos nekaj novih pločnikov na Vodmatu

O tem, kaj bo letos Stari Vodmat dobil iz dela sredstev prispevka za uporabo mestnega zemljišča, smo se pogovarjali z odbornikom občinske skupščine Štefanom Mencingerjem.

Najbrž vse občane vodmatskega območja zanima, kaj bodo dobili iz teh sredstev oziroma kaj bodo zgradili. Kako je s tem?

K tem sredstvom občani neposredno prispevajo in zato s pravico tudi kaj od njih pričakujejo. Predloge smo pripravili na podlagi sedanjih potreb. Ker pa tudi tu stabilizacija pazi na potrošnje sredstev, je vse omejeno res na najnujnejše.

Kaj bo torej narejenega?

Asfaltirali bomo nekaj pločnikov — tako na primer pločnik v Bohoričevi ulici in Šlajmerjevi ulici, mogoče pa bo ostalo še kaj denarja za ureditev enega dela pločnika v Njogoševi ulici.

Koliko bodo ta dela stala?

Dve leti nazaj Vodmat ni dobil v te namene nič denarja; sedaj ima sicer denar, vendar ga je še vedno premalo, saj bo teh 20 starih milijonov res samo za ureditev navedenih pločnikov.

LOJZE CEPUS